

АЛАТАУ АРАЙЫ

Газет тарихы 1918 жылдың маусым айынан басталады

Alatau_arayy@mail.ru
www.alatauarayy.kz

АЛМАТЫ ОБЛЫСТЫҚ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ, ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ГАЗЕТ

№109 (414) // 7 қазан // сейсенбі // 2025 жыл

НҰРҒИСА ТІЛЕНДИЕВ –100

КӨКБАСТАУДАҒЫ КҮЙШІ ТОЙЫ

Суреттерді түсірген—Асхан ҚАЖЕКЕ

Ұлы композитор, дирижер, Қазақстанның Халық әртісі Нұрғиса Тілендиевтің 100 жылдығы Жамбыл ауданында ұлан-асыр тойланды. Қазақтың маңдайына біткен дара тұлғаның мерейтойы Көкбастау жазығында ұлттық дәстүр жан-жақты көрініс тапқан шаралармен қорытындыланды. Сенбі күні 40-тан астам киіз үй мен жүзге тарта шатыр тігілген ашық аспан асты мерекелік думанға бөленіп, дала сахнасында композитордың ән-күйлері қалықтады. «Отырар сазы» оркестрінің концертті мен жүзден астам сәйгүлік желдей ескен ат жарысын шамамен 15 мыңдай көрермен тамашалады. Шараға мемлекет және қоғам қайраткерлері, белгілі өнер майталмандары, ақын-жазушылар, зиялы қауым өкілдері қатысты.

Серік САТЫБАЛДИЕВ

Құрметті қонақтар алдымен Жамбыл ауылындағы ақын музейіне атбасын тіреп, жыр алыбы Жамбыл мен осындағы Нұрғиса Тілендиевтің ескерткіш-кесенесінде аруағына Құран бағыштады. Одан кейін Көкбастау атшабарына келді. Мұнда халық көп жиналды. Танертеннен бері үсті-үстіне ағылып келіп жатқандарда есеп жоқ. Атшаптырым алаңда жағалай ақбоз үйлер тігіліп, бір шетте қаз-қатар шатырлар қанат жайып, саудагерлер келушілерге қызмет көрсетті. Әр жерде қазан көтеріліп, қонақ күтушілер дайындық қамымен жүрді. Ортада дала сахнасы орнатылып, көрермен орны сайланған. Тойға келушілер ұлттық көлөнер шеберлерінің көрмесін аралап көрді. Онда Жәнісқұл Дәулетова, Гүлім Ботабекова, Санжар Есенәліұлы, Әнуар Дәулетұлы, Әбдіхалық Баймағамбетов, Қоңыр мен Анаркүл Бекдайыровтар, Сәтен Райыс сияқты шеберлер өз қолдарынан шыққан бұйымдарын ұсынды. Олардың басын қосып, көрмені ұйымдастырған – белгілі шебер Дәулет Дәркембайұлы.

Биыл – қазақ даласын сазға бөлеп, қайталанбас әуенімен тербеткен

Нұрғиса жылы. Дәулескер күйші, Халық қаһарманы Нұрғиса Тілендиевтің 100 жылдығына арналған салтанатты жиынды жүргізушілер композитор мерейтойының елімізде ғана емес, халықаралық деңгейде тойланып жатқанын, алыс-жақын шетелдерде өткен кештерге облыс әкімдігінің мұрындық болғанын жалпак жұртқа жариялады. Күні кеше Іле ауданында ескерткіші ашылып, Мәдениет үйіне есімі берілгенін қуанышпен хабарлады. Ел Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев құттықтау хатын жолдағанын, онда Н.Тілендиевтің теңдессіз мұрасы әлі талай ұрпаққа тағылым берері сөзсіз деп атап өткенін жеткізді. Сондай-ақ еліміздің бұрынғы басшысы Нұрсұлтан Назарбаев та өз құттықтауын жолдап, онда қазақ елінің біртуар ұлы Нұрғиса есімі ұлт жадында мәңгі сақталарына кәміл сенетінін білдірген. Мерейтойға сонымен қатар ҚР Парламенті Сенатының төрағасы Мәулен Әшімбаев пен Мәжіліс төрағасы Ерлан Қошановтың, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті мен Қыздар педагогикалық университеті басшыларының құттықтаулары келіп түскені хабарланды. Ал салтанатты жиында сөз алған зиялы қауым өкілдері

Нұрғиса Тілендиевтің қазақ өнерінің мәңгілік шамшырағы екеніне жан-жақты тоқталды.

Алғашқы құттықтау сөзді облыс әкімі Марат Сұлтанғазиев алып, былай деді: «Бүгін біз халқымыздың рухани қазынасын байытқан, ұлтымыздың маңдайына біткен дара тұлға – ұлы композитор, дирижер, Қазақстанның Халық әртісі Нұрғиса Тілендиевтің 100 жылдығына орай ұйымдастырылған тағы бір маңызды шараға қатысып, оның мол мұрасын халқымызға паш етудеміз. Іле ауданында Нұрғиса атамыздың есімімен Мәдениет үйі ашылып, еңселі ескерткіші бой көтерді. Бұл – ұлы тұлғаның өнегелі өмірі мен өлмес өнерін ұрпақ санасына сіңіру, жастарды рухани құндылықтарға баулу, туған елінің мәдениетін дамыту жолында қалдырған асыл мұрасын дәріптеудің жарқын көрінісі.

ЮНЕСКО көлемінде аталып жатқан мерейтой аясында Нұрғиса Тілендиевтің шығармашылығын насихаттауға бағытталған халықаралық шаралар жыл бойы жалғасуда. Облысымыздың зиялы қауым өкілдері, өнерпаздары мен көлөнер шеберлері Бейжін, Бішкек, Мәскеу қалаларында болып, ұлы композитордың өнерін жоғары деңгейде дәріптеп қайтты.

Нұрғиса атамыздың әндері мен күйлері – мәдениетіміздің ажырамас бөлігі. Оның «Өз елім», «Аққу», «Махамбет», «Ата толғауы», «Алтын дән», «Жас қазақ» сынды туындылары – ұлтымыздың рухани айнасы. Әрбір әуенінде халқымыздың тарихы мен тағдыры, қуанышы мен мұңы, арман-үміті тоғысқан. Нұрғиса Тілендиев – тек композитор ғана емес, үлкен ұйымдастырушы, ұлт руханиятының жанашыры.

(Соңы 2-бетте) ➡

ТАҒАЙЫНДАУ

Алматы облысы әкімінің өкімімен Ғани Айдарұлы Майлыбаев облыс әкімінің орынбасары болып тағайындалды.

Ғани Айдарұлы 1987 жылы туған. Білімі – жоғары, 2008 жылы Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінде «қаржы» мамандығы бойынша бакалавр, 2010 жылы «құқық және экономика негіздері» мамандығы бойынша магистр дәрежелерін алған. 2018 жылы Ресей Федерациясы Президенті жанындағы Ресей халық шаруашылығы және Мемлекеттік қызмет академиясын «аймақтық және муниципалды басқару» мамандығы бойынша бітірген.

Еңбек жолын 2008 жылы «Нұр Отан» партиясы Алматы қаласы Бостандық аудандық филиалының есеп және статистика секторының меңгерушісі болып бастаған.

Әр жылдары «Нұр Отан» партиясы Алматы қаласы Алатау аудандық филиалының заңгер-консультанты, Медеу аудандық филиалы төрағасының бірінші орынбасары, Алматы қаласы Медеу, Наурызбай аудандары әкімінің орынбасары, Жамбыл облысы туризм басқармасының басшысы лауазымдарын атқарған.

2020 жылдың желтоқсан айынан бастап Алматы қалалық мәдениет басқармасының басшысы лауазымында қызмет етті.

ИНВЕСТИЦИЯ

Бизнес үшін жаңа мүмкіндік

Қарасай ауданы Елтай ауылдық округінде заманауи логистикалық хаб ашылды. Бұл – «Focus Logistics» компаниясы жүзеге асырған ең ірі жобалардың бірі. Салтанатты рәсімге облыс әкімі Марат Сұлтанғазиев қатысты.

Алма ЕСЕНБАЙ

Шараны ашқан аймақ басшысы өз сөзінде ел Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев Жолдауында Қазақстанның транзиттік-логистикалық әлеуетін дамытудың, сондай-ақ заманауи агрохабтар мен логистикалық орталықтар құрудың стратегиялық маңызы туралы айрықша атап өткенін жеткізді.

– «Focus Aksengit» логистикалық паркін ашу – қойылған міндеттерді шешудегі нақты қадам. Бұл ауқымды жобаның халықаралық сауданы дамытуда стратегиялық маңызы зор. Ол жаңа жұмыс орындарының ашылуы мен шағын және орта бизнестің дамуын қамтамасыз етеді, өңірдің инвестициялық мүмкіндігін нығайтады. Жобаны іске асыруға 17 миллиард теңге инвестиция салынып, бірінші кезең биылғы сәуір айында аяқталды. Өзінің орналасу орнының арқасында бұл аймақ еуразиялық көлік жүйесінің негізгі торабына айналуға, – деді Марат Елеусізұлы.

Облыс басшысы сондай-ақ хаб қазақстандық инвесторлардың қаражатына салынғанын, егер бұрын Алматы облысы негізінен аграрлық болып саналса, бүгінде осындай жобалардың арқасында оның өнеркәсіптік әлеуеті артып келе жатқанын жеткізді.

«Bazis-A» компаниялар тобының бірінші вице-президенті Павел Белович пайдалануға берілген нысанның 100 мың шаршы метрге жуығы екі жыл ішінде салынғанын атап өтті. Жалпы кешеннің аумағы 300 мың шаршы метр қойма ғимараттарын салуға мүмкіндік беретінін, алдағы төрт жыл ішінде алаңды толық игеру жоспарланып отырғанын тілге тиек етті.

«Focus Logistics» компаниясының бас директоры Диас Ғалиев те өз пікірін білдіріп, логистикалық хабтың іске қосылуы Алматы агломерациясын дамыту үшін маңызды бағыт болып саналатынын айтты. «Focus Aksengit» құрылысы үш кезеңге есептелгенін және барлық қажетті инфрақұрылым тартылғанын жеткізді. Бұл жұмыс кәсіпкерлікті қолдаудың мемлекеттік бағдарламасы аясында республикалық бюджет есебінен жүргізілгенін алға тартып, облыс басшылығына қолдау көрсеткені, ал инвесторларға сенім білдіргені үшін алғысын айтты.

Ресми бөлімнен кейін Марат Сұлтанғазиев құрылыстың үш кезеңі көрсетілген кешеннің мәкетімен танысты. Аталған жоба 2023 жылы басталған. Инвестицияның жалпы көлемі – 70 млрд теңге. Өткен жылы 13 млрд теңге игерілсе, биыл 17 млрд теңге бағытталған.

Ресейлік Ozon маркетплейсі үшін ауданы 40 мың шаршы метрден асатын заманауи фулфилмент-орталық пайдалануға берілді. Ол сатушылар мен сатып алушыларға қолайлы жағдай ұсынып, тауарлардың кең таңдауын қамтамасыз етеді. Бүгінгі таңда 64,5 мың шаршы метрлік қоймалар жұмыс істеп тұр, ал жыл соңына қарай тағы 26 мың шаршы метр қосылады.

Келешекте А+ класындағы қоймаларды 300 мың шаршы метрге дейін кеңейту және контейнерлік терминал салу жоспарда бар. Жоба халықтың жұмыспен қамтылуына және салық базасының өсуіне тікелей әсер етеді. Осылайша, Ozon-мен ынтымақтастық 4,5 мың жұмыс орнын ашады, ал бюджетке жыл сайынғы түсімдер 5 млрд теңгеден асады. Егер қазір мұнда мыңнан астам адам еңбек етсе, онда құрылыстың барлық кезеңі аяқталғаннан кейін қызметкерлер саны 6-7 мыңға дейін өседі.

Қоймалардан басқа, «Bazis-A» компаниясы 50 мың шаршы метрге көтермез-азық-түлік тарату орталығын салуды, сондай-ақ 300 гектардан астам аумақта индустриялық аймақты дамытуды жоспарлап отыр. Оған жолдар, коммуникациялар, жатақханалар және сұрыптау стансасы кіреді.

«Focus Aksengit»-дің артықшылығы ірі көлік жолдарымен, Үлкен Алматы айналма автомобиль жолымен, теміржол вокзалымен және Қытай, Ресей және Орталық Азия елдері бағытындағы халықаралық бағыттармен тоғысады. Сондықтан бұл нысанды сауда, инвестиция және бизнес үшін жаңа мүмкіндіктер ашатын орталық десек болады.

Қарасай ауданы

БАСПАСӨЗ – 2026

Еліміздің «Қазпошта» бөлімшелерінде 2026 жылға газетке жазылу науқаны басталды.

Газетімізге «Kaspi» қосымшасы арқылы да жазылуға мүмкіндік бар.

ҚҰРМЕТТІ ОҚЫРМАН!

Жақсы сөз, шуақты ой – жолдағаны,
Тілі бай, қазынасы мол бағалы.
«Алатау арайына» жазылыңыз,
Ұлтқа деген шын құрмет сол болады!

Баспасөзге жазылуға қатысты сұрақтар бойынша
мына нөмірлерге хабарласуға болады:
87476881741, 87082109571

«АЛАТАУ АРАЙЫ» газеті редакциясының мекенжайы:
Қонаев қаласы, Достық көшесі, 1. 3-қабат.

Жазылу бағасы:

ЖАЗЫЛУ БАҒАСЫ:					
Жазылушылар		Индексі		6 айға	
				қала	ауыл
				қала	ауыл
Жалпы жеке жазылу		64792		5742,72	5742,72
				11485,44	11485,44
Кәсіпорындар мен ұйымдар үшін (заңды тұлғалар, бюджеттік мекемелер және басқалар)		14792		10614,24	7326,72
				21228,48	14653,44
ҰОС қатысушыларына, зейнеткерлерге, мүгедектерге және көпбалалы отбасыларға жеңілдікпен		54792		5382,72	5382,72
				10765,44	10765,44

ЭЛЕКТРОНДЫ ФОРМАТТА ЖАЗЫЛУ: (6 немесе 12 айға)			РЕДАКЦИЯҒА КЕЛІП БАЛАМА ЖАЗЫЛУ: (6 немесе 12 айға)		
Жазылушылар		6 айға	12 айға	Жазылушылар	
		6 айға	12 айға		
Жалпы жеке жазылу		3500	7000	Жалпы жеке жазылу	
Кәсіпорындар мен ұйымдар үшін (заңды тұлғалар, бюджеттік мекемелер және басқалар)		5000	10000	Кәсіпорындар мен ұйымдар үшін (заңды тұлғалар, бюджеттік мекемелер және басқалар)	
ҰОС қатысушыларына, зейнеткерлерге, мүгедектерге және көпбалалы отбасыларға жеңілдікпен		2500	5000	ҰОС қатысушыларына, зейнеткерлерге, мүгедектерге және көпбалалы отбасыларға жеңілдікпен	

Газетке жазылу науқаны жыл бойы жалғаса береді.

← (Басы 1-бетте)

Оның бастамасымен құрылған «Отырар сазы» оркестрі – қазақ музыкасының алтын дiңгегі. Бұл оркестр арқылы ұлттық күйлеріміз жаңа қырынан түлеп, әлемдік сахналарға жол тартты. Ол ұлттың үнін жаңғыртып қана қоймай, болашақ ұрпаққа мәңгілік аманат қалдырды. Қазақ өнерін сүйген ұлы перзентіміздің еңбегі халықтың жүрегінде, елдің есінде мәңгі сақталмақ. Оның асқақ туындылары жас ұрпақты отансүйіштікке, елдік пен бірлікке тәрбиелейді. Біз осындай заңғар тұлғалардың арқасында рухымызды биіктетіп, елдігімізді асқақтатамыз.

Нұрғиса Тілендиевтің 100 жылдық мерейтойы – баршамыз үшін үлкен тарихи белес. Бұл күн – тек өнер мерекесі ғана емес, ұлттық рухты жаңғыртатын, елдік мұратты дәріптейтін ерекше сәт. Осы мерейлі күні біз ұлы композитордың рухына тағзым етіп, оның мәңгілік мұрасына бас иеміз.

Ұлы тұлғаның ғасырлық мерейтойы құтты болсын! Еліміздің еңсесі биік, өнеріміздің өрісі кең, ұрпағымыздың рухы асқақ болсын!» – деді облыс басшысы.

Жиында мемлекет және қоғам қайраткері, ақын Нұрлан Оразалин қазақ халқының ұлы перзенті жайындағы саликалы пікірін ортаға салды. Қазақтың еркесі мен серкесі бола білген Нұраға жайлы толғанысты ойларын саптады. Қазақтың ұлан-ғайыр жерінде сан ғасырдан бері халқымызбен бірге жасысып келе жатқан рухани мұрасын дарынды композитор заманға сай жаңғыртып, қаншама күйге жан бітіріп, оны «Отырар сазы» оркестрі арқылы әлемдік деңгейде шығарғанын айтты. Халқына музыка, өнер дейтін ұлы кеңістіктің қаншалықты қажет екенін және оның өлмес мәңгілік қасиеті қазақ халқының рухани өмірін жаңғыртатын құбылыс екенін әлемге дәлелдегенін тілге тиек етті.

«Біз Нұрғиса ағамыздың қасында жүріп, бүкіл болмысына тәнті болған буынның өкіліміз. Қазақ өнеріндегі орнын екі ауыз сөзбен жеткізу қиын. Өрісі соншама кең болса, халқымыздың мәңгілік өмір сүруіне жасаған еңбегі де сондай ерен. Оркестрді ұйымдастырды, оның сыртында өзінің қаншама құдіретті күйлері бар?! Өнерді бағалай білетін халықпыз. Киелі де қасиетті жерімізді қанымен, жанымен қорғап, қолынан найзасын түсірмеген Қарасай сияқты батыр бабаларымыз өткен бұл өлкеде. Халықтың абыройын

КӨКБАСТАУДАҒЫ КҮЙШІ ТОЙЫ

жалынды жырымен қорғаған кешегі ұлы ақындар Сүйінбай мен Жамбылдың мекені мына топырақ. Ұлы Алатаудың бөктері қазаққа қаншама сайыпқыранды бергенін жақсы білеміз. Солардың бірі де бірегейі— Нұрғиса ағамыз. Талантымен, қайталанбас қарымды мінезімен артына мол мұра қалдырып кетті. Биылғы мерейтойлы жылда дүниенің төрт бұрышына қазақтың ұлы өнері насихатталып жатыр. Бейжің, Париж, Мәскеу, Бішкек, Ташкент тыңдаушылары ұлы өнері бар қазақ дейтін халықтың құдіретін Нұрғиса Тілендиев арқылы тағы бір таныды. Бұл жаңағыз Тілендиевтің 100 жылдығы емес, бүкіл елдің тойы. Осындай дара талантты сыйлаған қазақ халқына басымды иіп тағзым етемін.

Күйлерін тыңдағанда «Патша Құдай, сыйындым, Тура баста өзіңе. Жау жағадан алғанда, Жан көрінбес көзіме» дейтін Абайдың бүкіл сарыны келеді құлағымызға. «Ереуіл атқа ер салмай, Егеулі найза қолға алмай, Еңку-еңку жер шалмай, Қоңыр салқын төске алмай, Тебінгі терге шірімей, Терлігі майдай ерімей, Ерлердің ісі бігер ме?» деген Махамбеттің күшін сезіндік. Оның бәрі Тілендиевтің шығармашылық құдіреті арқылы халықтың жүрегіне екінші рет сарын, музыка, саз болып жетті. Өлмес өнер жаратқан, өрісі кең қазақ дейтін халықтың біртуар ұлы перзенті – Нұрғисаның туған жерінде бабаларының аруағы, ұлы халқының қолдауының арқасында екінші өмірі басталып отыр. Өлмес өнер халқымен бірге жасасын!» – деп түйіндеді сөзін Нұрлан Мырқасымұлы.

Одан кейін сахнада Нұрғиса Тілендиев атындағы академиялық фольклорлы-

этнографиялық «Отырар сазы» оркестрінің мерекелік концерті басталып, күмбірлеген күй төгілді. Жиналған жұртшылық оны зор ықыласпен тамашалады. Оркестрдің бас дирижеры және көркемдік жетекшісі, ҚР Еңбек сіңірген қайраткері, «Құрмет» және «Парасат» ордендерінің иегері Дінзұхра Тілендиева жұртшылық ілтипатына ие болды. Оркестрдің сүйемелдеуінде белгілі эстрада жұлдыздары композитордың әндерін орындады.

Түстен кейін Көкбастау атшабарында дүбірлі бәйге болды. Ат жарысы батақұрдан басталып, қысқа қашықтыққа 20-дан аса ат шапты. Одан бірінші болып Аққайнар ауылынан Үмбетовтер әулетінің жүйрігі келіп, бәйгеге жылқы жеңіп алды. Екінші орында Бақанас ауылынан Мерей Гарифуллиннің сәйгүлігі, үшінші орында Қарасай ауданы Тұрар ауылының аты келіп, олар да осындай сыйлық иеленді.

Одан кейін 40 құнан 11 шақырымдық жарыс жолына шықты. Қорытындысында Жамбыл облысынан Нұрғали Жайлауовтың Бойтұмар атты құнаны бірінші болып келді. Тараз қаласынан Бақыт Ерсұлтанның Қарагөзі екінші болып қара үзді. Павлодар облысы Баянауыл ауылынан Сәкен Кәрімовтің Шах атты жүйрігі үшінші жұлдеге ие болды. Жамбыл облысынан луговойлық Нұржігіт Табылдиев пен көкбастаулық Тастан Жанысбаевтың қос құнаны төртінші және бесінші орындардан көрінді.

Топ бәйгеде 42 тұлпар 17 шақырымға бауыр жаза көсілді. Бұдан Абай облысынан Нұрлан есімді атбегінің жылқысы – Қалқамаң топ жағды. Екінші болып Жамбыл ауданы Жамбыл ауылынан Дүйсебек Смағұловтың Бірханымы

келді, шабандозы – Төрехан Бейбарыс. Үшінші орынды Нұржігіт Табылдиевтің тағы бір жүйрігі – Найза жеңіп алды. Төртінші жұлдені Абай облысы Мақаншы ауданының, бесіншіні Жамбыл облысы Меркі ауданының ат иелері еншіледі.

Аламан бәйгеде 43 сәйгүлік 27 шақырымға жүйткіді. 9 жарым айналым бойы құстай ұшуға тұлпардың тұлпары шыдас беріп, ақыр соңында бірі ілгері, бірі кейіндеп, кейбірі қатарласа, құйрық тістесе 7 жүйрік мәреден өтті. Сөйтіп Жетісу облысынан Марат Ақберлиновтің әйгілі Жұмыртұяғы алдына қара салмай келді. Екінші болып Жамбыл Бөбекбайдың Сарматы, үшінші орында Балқаш ауданынан Қасым Алтынбайдың Байқоңыры келді. Қырғызстаннан Шабидин Токтосаровтың Қарагері төртінші, жетісулық Алмас Ақназардың Сұңқары бесінші орынды иеленді. Алтыншы және жетінші болып қырғызстандық Ерлан Раманқұловтың Бүркіті мен Жамбыл облысы Т.Рысқұлов ауданынан Мақанғали Қазбековтің Көкнәрі жарыс жолын аяқтады.

Құнан мен топ бәйгенің бірінші орындарына, ал аламанның алғашқы екі орнына бәйгеге отандық және шетелдік су жаңа автокөліктер тігілді. Одан кейінгі орындарға бір жарым миллион теңгеден басталатын ақшалай сыйлықтар белгіленді. Жеңімпаздар жеңіс тұғырында салтанатты жағдайда марапатталып, жүлделерін мемлекет және қоғам қайраткерлері, аудан әкімі Нұрлан Ертас және депутаттар тапсырды. Қазақтың маңдайына біткен дара тұлғасының мерейтойын өзінің кіндік қаны тамған жерде лайықты өткізуге аймақ азаматтары ұйымшылдық танытып, демеушілік көрсетуде осылайша біркісідей атсалысты.

Ал бұдан бір күн бұрын Ұзынағаш ауылындағы аудандық Мәдениет үйінде қазақтың ұлы композиторы, Халық қаһарманы, дирижер әрі домбырашы Нұрғиса Тілендиевтің 100 жылдық мерейтойына арналған «Ұлы даланың Нұрғисасы» атты халықаралық ақындар айтысы өтті. Жыр додасына еліміздің әр өңірінен және Қырғыз Республикасынан белгілі айтыскерлер келіп, өзара сөз сайысына түсті. Айтыс барысында елдік пен бірлік, тәуелсіздік пен руханият, ұлттық өнерді дәріптеу тақырыптары

кеңінен жырланды. Мәдениет үйінің іші көрерменге лықа толып, орын жетпегендер тік тұрып тамашалады. Ал ине шаншар орын қалмаған көрермен залына бас сұға алмағандар фойеде орнатылған веб-экраннан көрді. Өнерсүйер қауым ақылдардың суырыпсалма шеберлігіне тәнті болып, айтысты ыстық ықыласпен қабылдады.

Қазылар алқасына Жүрсін Ерман төрағалық етсе, сөз сайысын Аманжол Әлтаев жүргізді. Алқа құрамында Ғалым Жайлыбай, Кәдірбек Құныпияұлы, Жанарбек Әшімжан, Ақан Әбдуәлі, Берік Жүсіпов сияқты арқалы ақын, ғалымдармен қатар қырғызстандық манасшы Нұрбек Талантбеков айтыскерлердің шеберлігін бағалады. Қазылардың шешімі бойынша Жетісу облысының ақыны Ұларбек Минатхан 3-орынға ие болды. Павлодар облысынан Аспанбек Шұғатайға 2-орын берілді. Қырғызстаннан келген Нұрсұлтан Малдыбаев 1-орынға лайық деп танылды. Бұлар 1-2 миллион теңге аралығында ақшалай сыйлықтармен марапатталды. Ал айтыстың бас жұлдесін Жызылорда облысының ақыны Мейірбек Сұлтанхан жеңіп алып, сүліктей автокөлікті тақымдады. Сонымен қатар айтысқа қатысқан барлық 12 ақынға ұйымдастырушылар тарапынан 400 мың теңгеден қаржылай сыйлық табысталды. Бұл айтыс қазақ өнерінің биік шыңына көтерілген Нұрғиса Тілендиевтің рухани мұрасын дәріптеп, жас ұрпаққа ұлттық өнерді кеңінен насихаттауға бағытталған тағылымды мәдени шара болды.

Бас жұлде иегері Мейірбек Сұлтанхан: «Ең бастысы осындай іс-шараны ұйымдастырған, өтуіне мұрындық болған ел азаматтарына, ертеңнен кешке дейін тапжылмай айтыс көрген Жамбылдың жырсүйер жұртына мың алғыс! Сүйінбайдың елі, Жамбылдың елі, ақындар мен батырлардың елі өнерді қалай құрметтеу, айтысты қалай қадірлеу керек екенін бүгін бір көрсетті деп ойлаймын», – деді.

Қайталанбас өнер иесі Нұрғиса Тілендиевтің «Әлкисса», «Акку», «Махамбет», «Құстар қайтып барады» сынды 500-ден астам музыкалық туындысы халқымыздың рухани қазынасына айналды. Әйгілі күйші-композитордың соңғы аманаты орындалып, 1998 жылдың қазан айында артында қалған ел-жұрты ұлы перзентін көзі тірісінде өзі пір тұтқан жыр алыбы – Жамбылдың жанына жерлеген.

Жамбыл ауданы

ҰЛТТЫҚ АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ САНАҒЫ – 2025

ЖҰМЫЛА КӨТЕРГЕН ЖҮК ЖЕҢІЛ

Биыл 1 тамыздан 20 қазанға дейін елімізде Ұлттық ауыл шаруашылығы санағы жүргізілуде. Осыған орай, біз Қарасай аудандық статистика басқармасының басшысы Жұмахан Қожаеваға жолығып, санақтың мақсаты, кезеңі, өткізу әдісі мен алғашқы нәтижесі туралы айтып беруін сұраған едік.

● Қуат ҚАЙРАНБАЕВ ●

Жұмахан Берденқызының айтуынша, бұл жұмыс Мемлекет басшысының 2023 жылғы 26 сәуірдегі тапсырмасына және Үкіметтің 2023 жылғы 29 желтоқсандағы №1248 қаулысына сәйкес жүргізілуде.

Санақ нәтижесі аграрлық саланың нақты жағдайын көрсетіп, шаруашылықтың жай-күйі туралы жан-жақты ақпарат алуға, сондай-ақ ауыл шаруашылығы тауар өндірушілері мен олардың әлеуеті туралы деректерді жанартуға мүмкіндік береді. Бұл – елдің азық-түлік қорын қалыптастыру үшін өте маңызды. Сонымен қатар өндіріс тиімділігін арттыруға және ауыл шаруашылығы өнімдерінің бәсекеге қабілеттілігін жоғарылатуға бағытталған әлеуметтік-экономикалық саясат әзірленеді.

– Ең алдымен, біздің басқарма аудандық сәулет және қала құрылысы бөлімімен, сондай-ақ жергілікті атқарушы органдармен бірлесіп, нұсқаулық және санақ учаскелерінің шекараларын анықтады, ауыл шаруашылығы құрылымдары мен жеке қосалқы шаруашылықтардың тізімдері нақтыланды, – деді статистика басқармасының басшысы. – Үгіт-насихат материалдарына келсек, барлық ауылдық округте 29 баннер орнатылды. Оның бірі – Бірінші май ауылдық округінде, екі-екіден – Қаскелең қаласында, Ұмтыл және Шамалған ауылдық округтерінде, үшеуден – Әйтей, Елтай, Жамбыл, Жандосов ауылдық округтері мен Жібек жолы округінде, төртеуі Райымбек ауылдық округінде орналастырылды. Сонымен қатар төрт ЛЭД-экран орнатылды, біреуі – Жібек жолы округінде, үшеуі – Іргелі ауылдық округінде. Сондай-ақ, Whatsapp мессенджеріндегі 275 топтық чат қолданылды.

Жақсы және сапалы жұмыс Жамбыл, Бірінші май, Әйтей, Жандосов, Жібек жолы округтерінде жүргізілді. Ал Шамалған мен Ұмтыл округтерінде жұмыс тұрақты жүргізілсе де, кейбір шаруашылықтар әлі қамтылмаған. Қаскелең қаласы, Елтай мен Райымбек ауылдық округтеріндегі көрсеткіштер төмен, бұл елдімекендерде санақ баяу жүріп жатыр.

222 проблемалық ауыл шаруашылығы құрылымы ерекше назарда. Олардың 190-ы бойынша орналасқан жері белгісіз, салық органдарының базаларында мәлімет жоқ. Сонымен қатар 14 шаруашылықтың басшысы шетелге қоныс аударған немесе демалыста, 10-ының басшылары қайтыс болған, 7-еуі түрлі себеппен санаққа қатыса алмай отыр.

Санақтың алғашқы кезеңінде жеке қосалқы шаруашылықтар (ЖҚШ) да қамтылды. Жоспар бойынша 37077 ЖҚШ-ның 5059-ы өтуі тиіс еді. Бүгінгі күні 2698 шаруашылық онлайн форматта санақтан өтті, бұл жоспардың 53,3%-ын құрайды. Демек, бірінші кезең төмен көрсеткішпен аяқталды.

20 қыркүйектен 20 қазанға дейін қалған 34379 ЖҚШ қамтылады деп күтілуде.

– Екінші кезеңде интервьюерлер кей респонденттердің санаққа қатысудан бас тартуына тап болды. Халық бұл жұмысқа сақтықпен қарайды. Сондықтан көпшілік арасында ақпараттық-түсіндіру жұмысын күшейту қажет. Сонымен бірге автобус қатынасы жоқ ауылдарда жергілікті атқарушы органдар санақ персоналының көлікпен қамтамасыз етуі тиіс. Ал интервьюерлердің қауіпсіздігі үшін округ әкімдеріне олардың жұмысын учаскелік полиция инспекторларымен үйлестіру ұсынылады. Осылайша, Ұлттық ауыл шаруашылығы санағының ауданымызда сәтті және тиімді өтуі үшін бәріміз бірігіп жұмыс істейміз керек. Бұл ауыл шаруашылығы сияқты маңызды саланың нақты жағдайын түсініп, оны дамыту үшін қажетті шаралар қабылдауға жол ашады, – дейді Жұмахан Берденқызы.

«Жұмыла көтерген жүк жеңіл» демекші, Ұлттық ауыл шаруашылығы санағының өз дәрежесінде өтеріне кәміл сенеміз.

Қарасай ауданы

САҚТАНСаң, Сақтайды!

Қауіпсіздік шаралары түсіндірілді

Жылыту маусымына байланысты облыстық төтенше жағдайлар департаменті мен «Жастар рухы» жастар қанатының еріктілері бірігіп, Қонаев саяжайы тұрғындарының үйін аралап, өрт қауіпсіздігі ережелерін түсіндірді. Басты мақсат – өрттің алдын алып, оның әсерінен болатын адам шығынын болдырмау.

Суретті түсірген – Діпа ДӘУІТБЕКОВА

● Гүлзат БАЙҚОНЫСОВА ●

– Өткен жылы өрттен 13 адам зардап шегіп, өкінішке қарай, оның 10-ы қаза тапты. Алдыңғы жылы 20 адам өрттен болатын келенсіз жағдайға тап болған. Бірақ соңғы бес жылда профилактикалық шаралардың арқасында тілсіз жаудың құрбаны болғандар саны азайып келеді. Өрт тұтануының 80 пайызы электр жабдықтарын дұрыс пайдаланбаудан болады. Жылыту маусымында пеш қолданатын үйлерге көбірек көңіл бөлеміз. Одан шығатын улы газдан бір отбасы толық қайтыс болған жағдайлар баршамызға мәлім. Әлеуметтік осал топтағы отбасыларға әкімдікпен біріге отырып, үйлеріне арнайы құрылғы орнатып, көмек көрсететін боламыз, – деді облыстық төтенше жағдайлар департаментінің мемлекеттік өрт бақылау басқармасының бастығы, азаматтық қорғау подполковнигі Арман Мәкенов.

Үйлерді аралау барысында ТЖД қызметкерлері қарапайым, бірақ аса маңызды қауіпсіздік ережелерін түсіндірді. Олар электр сымдарының жарамдылығын үнемі тексеріп отыру керегін, ұзақ уақыт қосылуы тұрған құрылғыларды қараусыз қалдырмау қажеттігін ескертті. Пеш жағатын отбасыларға есікті ашық қалдырмай, түтін мұржаларын жиі тазалап тұру ұсынылды. Газ баллондарын пайдаланғанда да қауіпсіздік ережелерін қатаң сақтау қажеттігі, әрбір үйде улы газдан сақтайтын құрылғы болу тиістігі түсіндірілді. Қызметкерлердің айтуынша, өрт қауіпсіздігі – тек құтқарушылардың ғана емес, әрбір азаматтың ортақ жауапкершілігі.

Тұрғындар да бұл шараға ризашылығын білдірді. Сәрсенгүл Алланиязова мұндай іс-шараның пайдалы екенін айтып, қызметкерлердің ережелерді егжей-тегжейлі түсіндіргенін атап өтті. Оның сөзіне, жылыту маусымы қарсаңында сақтық шараларын қайта еске салу тұрғындар үшін өте маңызды.

ТЕМІРҚАЗЫҚ

ТІЛ – ТҰТАСТЫҚ ТҰҒЫРЫ

Жыл басынан бері облыс бойынша 1494 адам қандас мәртебесін алды. Облыс әкімі Марат Сұлтангазиев елге қоныс аударған қандастарға мемлекеттік тілді оқыту және бейімдеу шараларын тиімді ұйымдастыру жөнінде нақты тапсырма берді.

Осыған орай облыстық «Тіл» оқу-әдістемелік орталығының аудандық және қалалық филиалдарында мемлекеттік тілді оқытумен қатар «Бір терезе» қағидаты негізінде әлеуметтік көмек алу, кәсіптік дағдыларын жетілдіру, құқықтық сауатын арттыру бойынша кешенді жұмыстар жүргізілуде. Облыстық «Тіл» оқу-әдістемелік орталығының Қарасай аудандық филиалында қандастарға арналған арнайы топтар ашылып, жүйелі тіл сабақтары өтуде. Қазіргі таңда филиалда екінші жартыжылдық бойынша іс жүргізу курсына 30

адам, екі топ құрылып, тыңдаушылар тұрақты түрде білім алуда. Оқу мерзімі – 3 ай.

Жобаның негізгі мақсаты – қандастардың мемлекеттік тілді еркін меңгеруіне жағдай жасау, сөйлеу, түсіну, жазу және тыңдау дағдыларын дамыту. Бұл тек тіл үйрету ғана емес, сонымен бірге олардың мәдениетіміз, дәстүріміз, тарихымызбен жақын танысуына мүмкіндік береді. Сабақта тыңдаушылар қазақ тіліндегі тұрмыстық қарым-қатынас үлгілерін меңгеріп, күнделікті өмірде қолдана алатындай деңгейге жетуді көздейді.

Оқыту процесі заманауи әдістеме, көрнекі құрал және интерактивті тәсілдермен жүргізіледі. Әр топ апта сайын онлайн форматта жиналып, ауызекі сөйлесуді жаттықтырады, тақырыптық мәтіндермен жұмыс істейді, ұлттық мереке кезіндегі іс-шараларға қатысады. Мұндай сабақтарда тек тіл ғана емес, қазақ халқының салт-дәстүрі, ұлттық тағамы, тарихы мен өнері жайлы да мол мағлұмат беріледі. Қандастар сабаққа зор қызығушылықпен қатысып, үй тапсырмасын да тиянақты орындауға тырысып жүр.

«Атамекен» кәсіпкерлік палатасы және мансап, көші-қон, халыққа қызмет көрсету орталығы мамандарымен қандастардың мемлекеттік тілді меңгеруіне қолдау көрсету, мемлекеттік және қоғамдық бағдарламаларды түсіндіру, құжаттардың мерзімі, толтырылуы туралы ақпарат беру, әлеуметтік және құқықтық, тілдік тұрғыда бағдар беру мақсатында іс-шаралар өтті.

Қазақстанда ресми құжат айналымы, бұқаралық ақпарат құралдары, білім беру және іс жүргізу кирилл графикасында қалыптасқан. Сондықтан бұл әліпбиді үйрену қандастардың күнделікті өмірге тез бейімделуіне септігін тигізеді. Мұндай игі бастама – ел бірлігін нығайтып, болашағымыздың берік болуына қызмет ететін қадамдар.

Жанар ОРАЗАЛИЕВА,
Алматы облыстық
«Тіл» оқу-әдістемелік орталығы
Қарасай аудандық филиалының
меңгерушісі

ЖИЫН

ӘКЕ ТӘРБИЕСІ – ҮЛКЕН МЕКТЕП

Әке тәрбиесі әлсіресе, қоғам әлсірейді. Себебі бір әкенің тәрбиесін жүз мектеп бере алмайды. Бүгінде көп отбасындағы ұрпақ тәрбиесі аналарға артылып қалғандай. Кейбір әкелер бала тәрбиесінде бойын алысақ ұстайды.

Ел қорғаны – ұл тәрбиесінде әкенің қамқорлығымен қатар ер-азаматқа тән мінез-құлық дарытар жігері де болуы қажеттігін тілге тиек етіп, нағыз әке ұлын өзінен оздыра тәрбиелеу керек екенін жеткізді.

Ал жас әкелер атынан сөз алған аудандық ішкі саясат бөлімінің басшысы

сінен көреді, тегіне тартқан дейді. «Әкесі, атасы жақсы адам болатын, көргенді бала екен» десіп, әуелі ер адам тәрбиесін ауызға алады. Өйткені әкесінің баласына қалдырған ең үлкен мұрасы – оның жақсы тәрбиесі. Сондықтан да қазақта әке мектебінен өткен бала сол мұраға қиянат

Анар ДҮЙСЕНБАЙҚЫЗЫ —

Осы олқылықтың орнын толтыру мақсатында Ұйғыр аудандық білім бөлімінің ұйымдастыруымен «Адал азамат тәрбиелеудегі әке рөлі» атты әкелер құрылтайының екінші отырысы өтті. Аталған шараға құрметті қонақ ретінде Ұйғыр ауданының әкімі Бота Елеусізова, акын, драматург, Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты Нұрлан Оразалин, ҚР Президенті жанындағы Ұлттық құрылтай мүшесі, Қазақстан халқы Ассамблеясының кеңес мүшесі Шаймардан Нұрымов, «Парасат» орденінің иегері, Алматы облысының Құрметті азаматы Ызғарбек Бектұрсынов қатысты. Сонымен қатар аудандағы білім ошақтарында оқитын оқушылардың әкелері де осы жиынға арнайы шақыртылды.

Шараның негізгі мақсаты – жас ұрпақтың бойына ұлттық құндылықтарды сіңіру, әкенің беделі мен белсенділігін арттыру, бала тәрбиесіндегі рөлін күшейту. Жиында ел ағалары Нұрлан Оразалин, Шаймардан Нұрымов, Ызғарбек Бектұрсынов аталы ой айтты.

Ақжол Ташкенов «Әкесі ақылмен тәрбие берсе, баласы елге қорған азамат болады» деген қағиданы өз ойына қазық етсе, Долайты орта мектебінің директоры Аршалым Дәулетов «Әке – отбасының тірегі, тәрбие бастауы» екенін кенінен түсіндірді. Құрылтайда тағылымды сөздер көп айтылды.

Қазақ қашанда бала бойындағы жақсылы-жаманды қасиеттерін байқаса, ең бірінші әке мен ата тәрбие-

жасамауға тырысқан. Міне, бүгінде сол мектептің тәрбиесі әлсіреп отыр.

Аталған құрылтай әке мен бала арасындағы рухани байланысты нығайтып, өскелең ұрпаққа өнеге боларлық мәнді басқосу болды. Болашақта дәл осындай дәстүрлі жиындар түрлі тақырыпты қаузап, жалғасын таппақ.

Ұйғыр ауданы

МЕРЕКЕ ШУАҒЫ

Дәстүрді дәріптеген

Қазыналы қарттарға қай кезде де құрмет көрсетсек, артық болмас. Соның бір айқын дәлелі – Қарасай ауданы Райымбек ауылдық округіндегі Абай орта мектебінде өткен тағылымды шара.

Қарттар күніне орай ұйымдастырылған мерекелік шарада ауыл ақсақалы, қоғам қайраткері, Алматы

облысының Құрметті азаматы, «Парасат» орденінің иегері Токқожа Естенов сөз сөйлеп, ізгі тілегін білдірді.

БАЙҚАУ

Жыл сайын дәстүрлі түрде өтетін этножурналистика саласындағы облыстық «Шаңырақ» шығармашылық байқауының жесімпаздары анықталды. Аталған сайыс – қоғамдық келісім мен жалпыұлттық бірлікті нығайтуға бағытталған маңызды шараның бірі.

Шабыт берген «ШАҢЫРАҚ»

Гүлзат БАЙҚОНЫСОВА

«Шаңырақ» байқауы – этносаралық татулықты насихаттап, шығармашылық ізденістерге жол ашып, журналистиканың мазмұнын байытуды көздейтін ерекше жоба. Қоғамда қалыптасқан бейбіт өмір мен тұрақтылықты ақпарат алаңында дәріптеу – үлкен жауапкершілік. Бұл бағытта қалам тербеп жүрген әрбір журналистің еңбегі бағалы. Байқауға келіп түскен жұмыстардың барлығы мазмұнды, мағыналы болуымен ерекшеленді. Қатысушылар кәсіби шеберлігі мен азаматтық ұстанымын көрсете білді. Әділқазылар алқасы әр материалды мұқият қарап, лайықты үміткерлерді анықтады, – деген облыстық ішкі саясат басқармасы этносаралық қатынастарды дамыту бөлімінің басшысы Салтанат Нұрахметова жүлдегерлерді марапаттады.

Байқау қорытындысы бойынша «Жетісу» телеарнасының режиссері Жанар Рахимова топ жарып, бас жүлдені еншілесө, аталған телеарнаның бейнеоператоры Нұрбек Жайдарбек 1-орынды иеленді. «Алатау арайы» газетінің бөлім редакторы Айжарық Көптілеуов пен ҚР Президенті іс басқармасы медицина орталығы ұлттық госпиталі баспасөз бөлімінің журналисі Жазира Елшібаева 2-орыннан көрінді. Жүлделі 3-орын «Оғни Алатау» газетінің веб-сайт редакторы Карина Балтабай, видеограф-блогер Дамир Нұрқасым мен «Оғни Алатау» газетінің веб-сайт редакторы Жанар Мықтыбаеваға бұйырды. «Алатау арайы» газетінің Жамбыл ауданы бойынша меншікті тілшісі Серік Сатыбалдиев, «Оғни Алатау» газетінің жауапты хатшысы Айнұр Төлеуханқызы мен Ұйғыр ауданы бойынша меншікті тілшісі Әсел Мұқашеваға ынталандыру сыйлығы табысталды. Жеңімпаздарға грамота, ақшалай сертификат пен арнайы сыйлық берілді.

Қонаев қаласы

ӘДЕБИ КЕШ

Қаламгермен кездесу

Іле ауданында орналасқан №39 мектеп-гимназиясында «Ана тілім – ұлттық рухымының қайнары» атты әдеби-сазды кеш өтті. Аталған шараға арнайы қонақ ретінде жергілікті қаламгер, Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі, халықаралық «Алаш» әдеби сыйлығының иегері Жанар Әбдішова шақырылды.

Кештің басты мақсаты оқушыларды жазушының шығармашылығымен таныстырып, жас ұрпаққа туған жерді, Отанды, ана тілді сүюді насихаттау, адамгершілік пен патриоттық рухты қалыптастыру болды.

Іс-шараны мектептің талантты оқушылары жүргізіп, әдеби-сазды бағдарлама ұсынды. Алдымен Жанар Әбдішованың өмір жолына арналған слайд көрсетіліп, оқушылар ана тілі туралы өлеңдер оқыды. Сондай-ақ жас өнерпаздар күй мен әннен шашу шашып, кеш шырайын кіргізді.

Кездесу барысында оқушылар жазушының шығармашылығына шолу жасап, «Дүние – бекет, адам – керуен», «Өмір сүргім келеді», «Үмітпен өткен дүние-ай» атты кітаптары жайлы баяндама жасады. Жазушы оқушылардың қойған сұрақтарына жауап беріп, өзінің өмірлік жолы мен шығармашылық ізденісі туралы әңгімелеп берді.

Кеш соңында мектеп директоры Ерболсын Маткаримов қаламгерге алғыс айтып, мектеп ұжымы атынан құрмет көрсетті. Оқушылар жазушыға гүл шоқтары мен естелік сыйлықтар табыстады.

Осындай тағылымды кездесулер жас ұрпақтың рухани дамуына, ана тілін қастерлеуіне зор ықпал етері сөзсіз.

Жадыра ӨМІРЗАҚОВА,
№39 гимназиясының 11-сынып оқушысы
Іле ауданы

МАМАН МІНБЕРІ

Қауіпті індеттен қорғайды

Құтыру – адамдар мен жануарлар үшін аса қауіпті, өлімге әкелетін жұқпалы ауру. Ол негізінен ит, мысық және жабайы жыртықшытар арқылы тарайды. Вирус ауру жануардың сілекейі арқылы тістегенде немесе жараза түскенде жұғады. Бұл дерт адам мен жануардың жүйке жүйесін зақымдап, емделмейтін күйге ұшыратады. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының мәліметінше, жыл сайын әлемде шамамен 59 мың адам құтыру салдарынан көз жұмады. Олардың басым бөлігі – ит тістеген балалар.

Құтырудан қорғандың ең тиімді жолы – алдын алу шараларын сақтау. Ит пен мысықты уақытылы вакциналау олардың денсаулығын ғана емес, отбасы мүшелерінің қауіпсіздігін де қамтамасыз етеді. Сонымен қатар иесіз жүрген жануарлармен байланысқа түспеу керек. Адамды жануар тістеп немесе тырнап алған жағдайда жараны сабынды жылы сумен 15 минут бойы жуу, содан кейін дәрігерге дереу қаралу қажет. Себебі алғашқы сағаттар – аурудың алдын алуда шешуші кезең. Сондай-ақ иелері үй жануарларын қараусыз қалдырмауы тиіс. Серуен кезінде итке қарғыбау тағу, жануарды қоғамдық орындарға бақылаусыз жібермеу – мәдениетті азаматтың белгісі. Ал ауылдық жерлерде иесіз ит-мысықтарды бақылауға алу да маңызды шаралардың бірі болып саналады.

Өз жануарыңызға қамқор болып, екпеден өткізу арқылы қоғамды қауіпті індеттен қорғай аласыз.

Айғаным ӘБУБЕКОВА,
Алматы облысы ветеринариялық
стансасының маманы

ӨЗ ТІЛШІМІЗ
Қарасай ауданы

